



mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

 VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT



Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy:

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT

PaedDr. PhDr. Andrea Šablová

Prírodné krásy Spiša

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ: PaedDr. PhDr. Andrea Šablová
Kontakt na autora UZ: ZŠ sv. Michala, Školská 1, Spišské
Tomášovce
Názov: Prírodné krásy Spiša
Praktiká z geografie 8. ročník
Rok vytvorenia: 2014
Oponentský posudok vypracoval: PaedDr. Maroš Labuda

ISBN 978-80-565-0756-8

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inkluzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah

1. Národné parky na Spiši	4
2. Slovenský raj	7
2.1 Rokliny Slovenského raja	10
2.2 Kláštorisko	12
2.3 Tomášovský výhľad	15
2.4 Dobšinská ľadová jaskyňa	18
3. PIENAP	20
4. Vysoké Tatry	22
4.1 Krásy Tatier	25
4.2 Belianska jaskyňa	29
5. Národný park Nízke Tatry	32
5.1 Važecká jaskyňa	34
6. Prírodné NAJ... Spiša	36

1. Pracovný list - Národné parky na Spiši

Na územie Spiša zasahujú štyri národné parky: Tatranský národný park, Pieninský národný park, Národný park Slovenský raj a Národný park Nízke Tatry



© najmama.sk

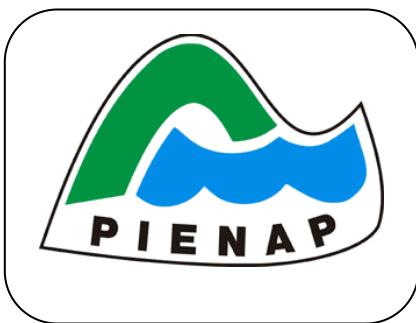
1. Doplň názov parku podľa skratky:

- a) TANAP -
- b) NAPANT -
- c) PIENAP -
- d) NP Slo....n....ýj -

2. Zakrúžkuj správnu odpoveď

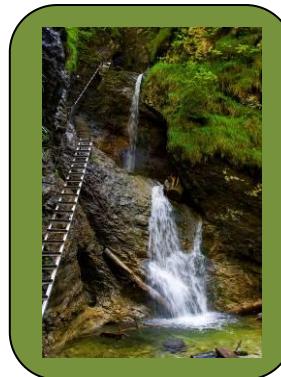
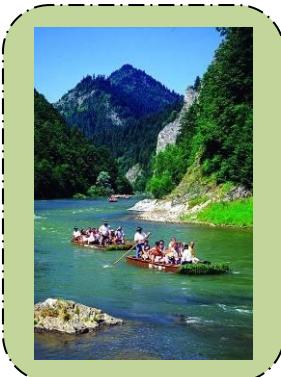
- | | | |
|--|-----|-----|
| ➤ Na Západnom Slovensku sa nachádzajú 3 NP | ÁNO | NIE |
| ➤ Najstarší z parkov je NP Slovenský raj. | ÁNO | NIE |
| ➤ Najviac NP je na východnom Slovensku. | ÁNO | NIE |
| ➤ Najmenší NP je Pieninský NP. | ÁNO | NIE |
| ➤ Na Slovensku máme 9 národných parkov. | ÁNO | NIE |
| ➤ Rozlohou najväčší NP je TANAP. | ÁNO | NIE |

3. Dopíš názov Národného parku k logu:



.....
.....
.....

4. K obrázkom dopíš názov národného parku:



.....
.....
.....

5. Vyfarbi rovnakou farbou, čo k sebe patrí:

Tomášovský
výhľad

Tatranský národný
park

PIENAP

Národný park
Slovenský raj

NAPASR

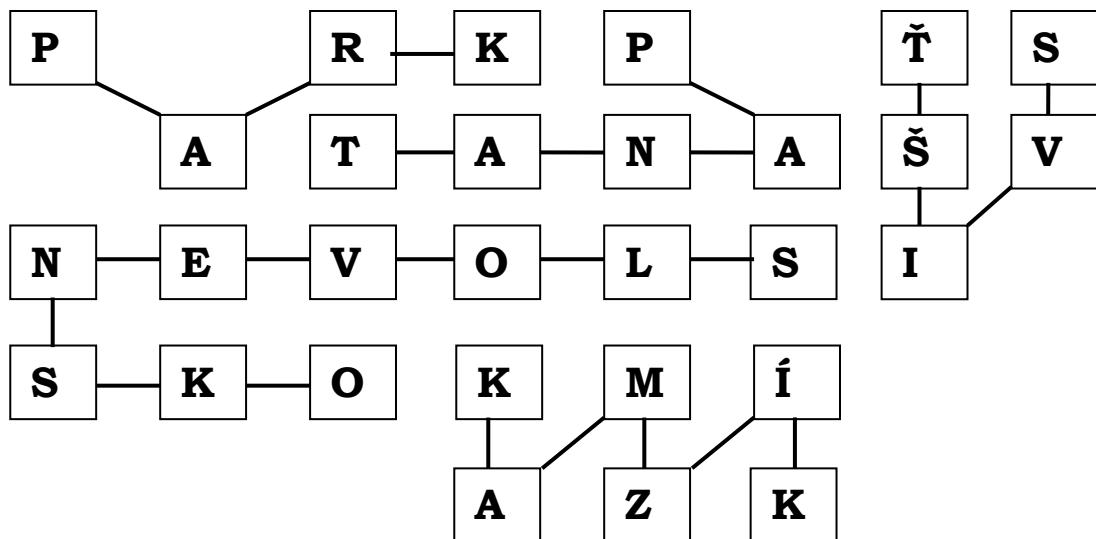
splav Dunajca

TANAP

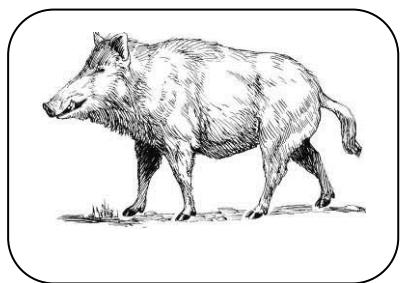
Lomnický štít

Pieninský
národný park

6. Vyhľadaj v písmenkových retiazkach slová a vymysli z nich vetu. Vetu prepíš.



7. Prirad' správne stopy k lesným zvieratám:



jeleň

diviak



2. Pracovný list - Slovenský raj



Traduje sa, že menom RAJ nazvali prvýkrát kartuziánski mnísi svoj kláštor na Skale útočištia – dnešnom Kláštorisku, keď ho po 200 – ročnom pôsobení v roku 1543 opúšťali; pomenovanie Slovenský raj bolo prvýkrát použité pred 80 rokmi v časopise Krásy Slovenska č. 2-3/1921

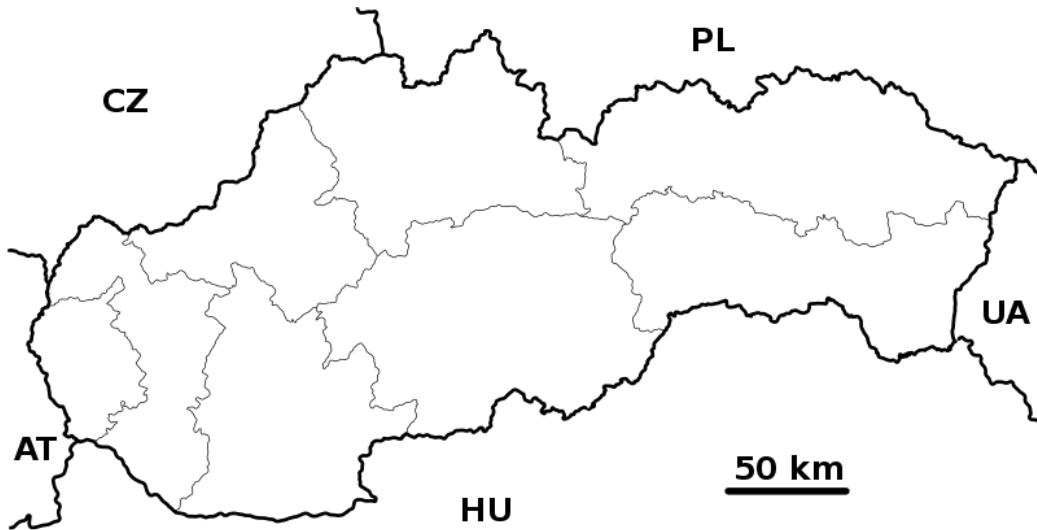


1. Bol si už niekedy v Slovenskom raji? Napiš, prečo podľa teba dostal pomenovanie RAJ?



.....
.....
.....
.....

2. Do slepej mapy zakresli, kde sa Slovenský raj nachádza?



3. Doplň správne slová do textu:

Slovenský raj patrí medzi najznámejšie a najpopulárnejšie na Slovensku. Rozprestiera sa v severovýchodnej časti rudoohoria, juhozápadne od Spišskej Novej Vsi. Počiatky ako chráneného územia siahajú do roku 1964, kedy bol ako prvý na Slovensku vyhlásený za Chránenú krajinnú oblasť. Za národný park bol vyhlásený až v roku 1988. Národný park Slovenský raj je jediný z národných parkov (aj chránených krajinných oblastí) Slovenska, ktorého meno nie je odvodené od geografického názvu regiónu.

(pomôcky: Slovenského, 9, národné parky)

4. K obrázkom prírody prirad' správny názov:



Slovenský raj

TANAP



5. Vyrieš tajničku a dozvieš sa, ako sa volá Národný park
blízko Spišskej Novej Vsi

A crossword puzzle with a central column of letters K, O, S, I, C, E, Y. Arrows point from various images to specific squares in the grid.

- Top row: An airplane (K, O) and a map of Slovakia (S, I, C, E).
- Second row: A red bucket (I, C, E).
- Third row: A bus (O, S, I, C, E).
- Fourth row: A knife (C, E).
- Fifth row: A sun (S, I, C, E).
- Sixth row: A book (I, C, E).
- Seventh row: A rose (O, S, I, C, E).
- Eighth row: A bus (O, S, I, C, E).

Below the grid are two rows of empty boxes:

- Row 1: _____
- Row 2: _____

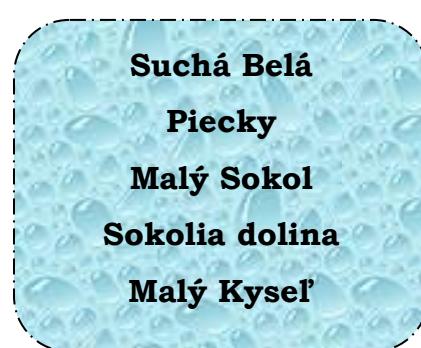
Tajnička

2.1 Pracovný list – Rokliny Slovenského raja



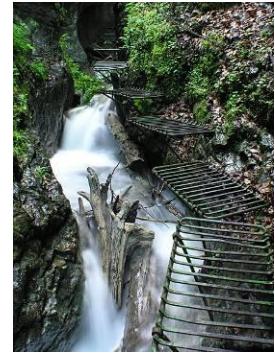
1

1. Spoj obrázok s názvom rokliny



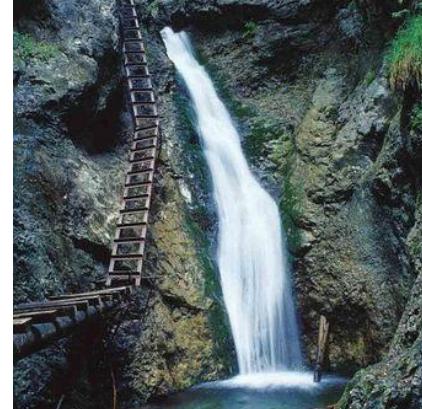
¹ ht

C3%BAbor:Slovensk%C3%BD_r%C3%A1j_-_mapa.svg



2. Nájdi v osemšmerovke slová, z ôsmich neprečiarknutých písmen zlož názov jednej z roklín:

T	I	E	S	Ň	A	V	A	S
R	U	K	A	E	U	E	L	CH
A	H	Ú	D	M	A	J	E	R
V	L	A	S	A	Á	Á	J	B
E	I	B	R	K	O	R	Á	L
R	E	E	A	P	S	O	T	A
T	L	U	P	L	A	V	Á	T
Í	U	D	I	V	D	Á	N	O
N	K	Í	L	S	A	P	R	T



travertín, tiesňava, ruka, majer, vejár, alej, uhlie, prah, vlas, riad, trpaslík, korál, osada, blato, psota, lipa, pult, páv, luk, div, áno, dúha

Tajnička-

--	--	--	--

--	--	--	--

3. Podľa obrázkov napíš spoločné znaky roklín Slovenského raja.

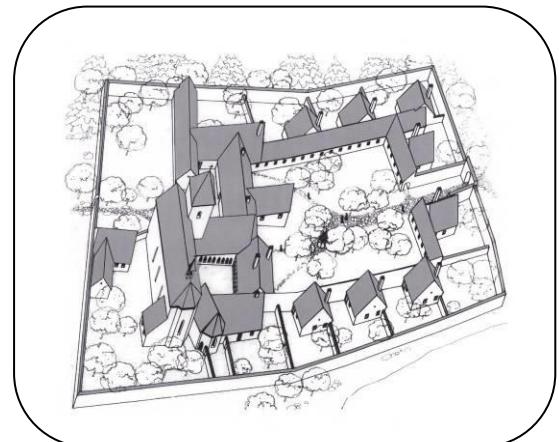


Malý Kysel'

Piecky

Veľký Sokol

2.2 Pracovný list – Kláštorisko



pôdorys kláštora



1. Doplň vyniechané slová:

História kláštora siaha až do storočia. V jeho druhej polovici sa tam zachránili obyvatelia Spiša pred nájazdmi Tatárov. Z vdăčnosti za záchranu, ktorú im Letanovská skala ponúkla, rozhodli sa vystavať tu kostol. Neskôr boli na toto miesto pozvaní ktorí tu založili svoj Rád kartuziánov založil mních sv.

Brunov 11. storočí. Pravidlá rádu sú veľmi prísne: celoživotná , zákaz vstupu žien do kláštora či život v celách – malých domčekoch so záhradkou. Hlavnou náplňou práce kartuziánov bolo prepisovanie Sami si dospelovali väčšinu potrebných plodín. Prijímal pocestných i duševne, ktorých liečili najmä izoláciou od okolitého sveta. Veľmi dobrá obranná poloha sa zapáčila najskôr husitom a neskôr bratríkom. Spišská župa bola nútená roku 1543 kláštor zničiť.

(pomôcky: chorých, kláštor, mlčanlivosť, kartuziáni, 13., knih)

2. Ak správne vylúštiš tajničku, dozvieš sa ďalšie pomenovanie Kláštoriska.

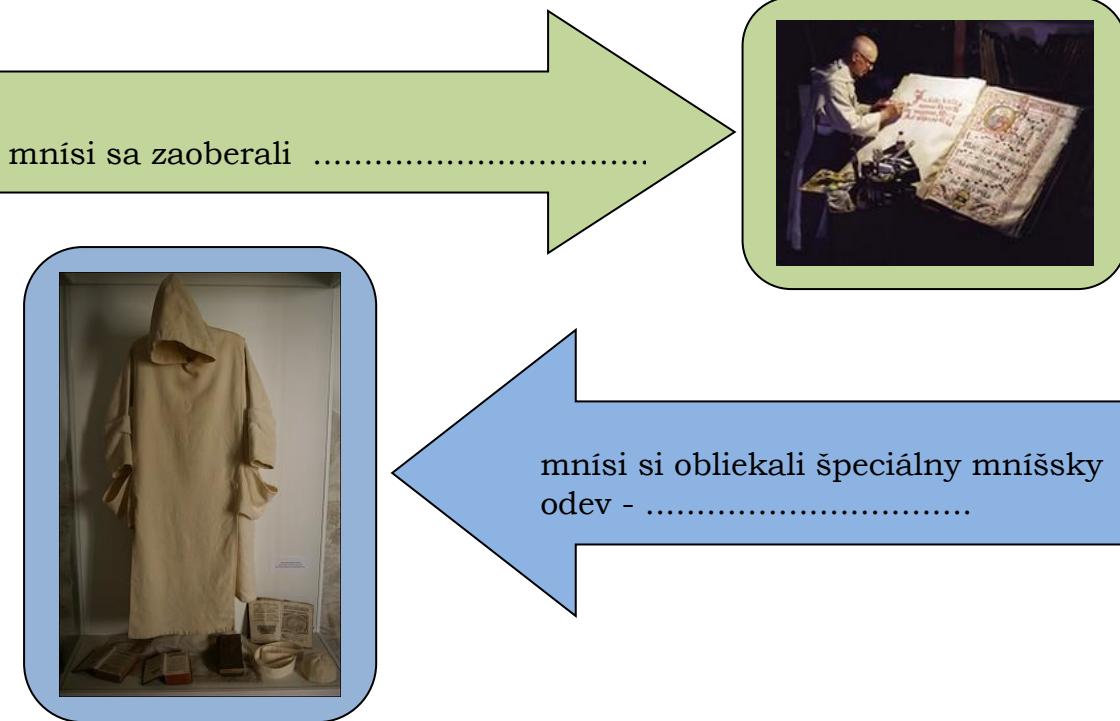
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R
↖	↗	↖	↖	↑	↖	↖	↖	↗	↑	↖	↑	↖	↑	↖	↑	↖

S	T	U	V	Z	X	Y
↖	^	↖	„	↖	↑	↖

↖ ↘ ↖ „ ↗ □ ^ ↤ Č ⇒ □ Ť ↖

.....

3. Podľa obrázkov dopíš chýbajúce slová:



poslaním mníchov bola

.....



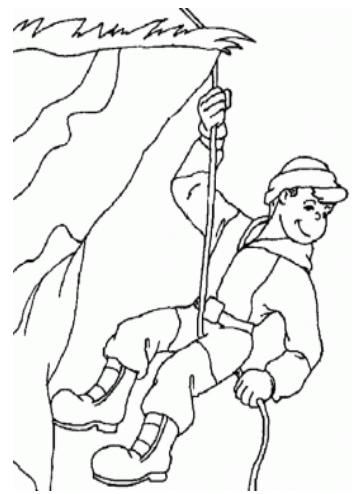
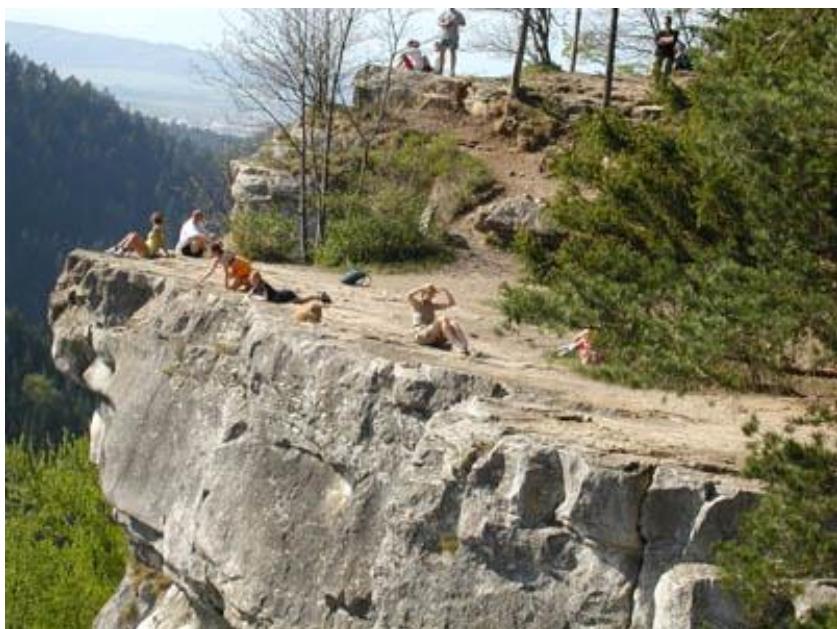
4. Vyrieš tajničku a dozvieš sa, čo bolo prešťahované z Kláštoriska na Červený kláštor

(vyškrtať písmená, ktoré tvoria slová. V každom riadku ostanú 2 nepreškrtnuté písmená. Napíš ich do dvoch prázdnych stĺpcov podľa poradia. Stĺpce nakoniec čítaj zhora dole)

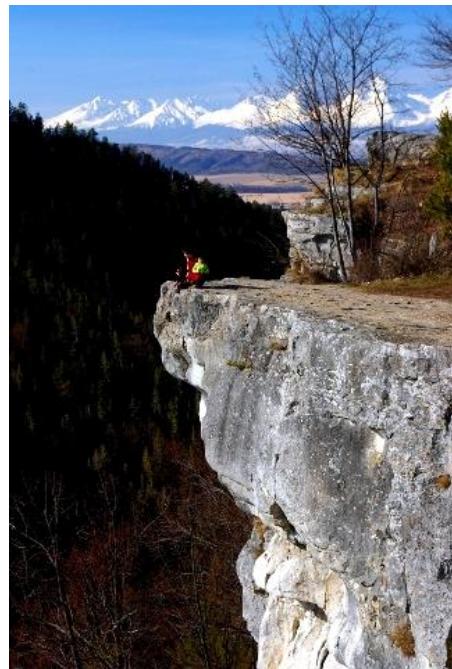
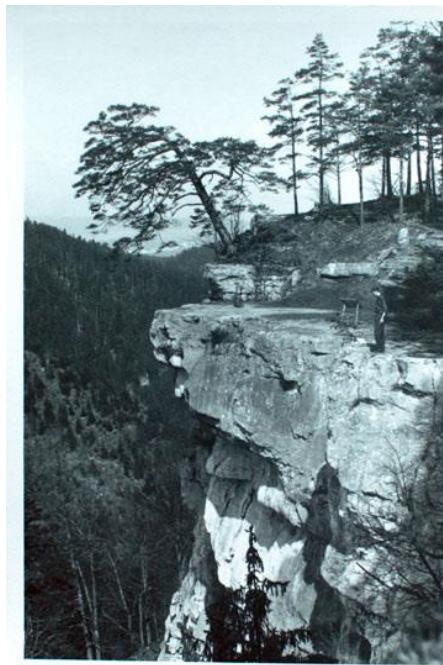
1.	J	A	K	Z	K	A	C
2.	P	A	Í	Y	S	O	M
3.	A	H	Y	R	R	D	K
4.	B	I	L	T	CH	L	E
5.	I	S	U	M	Á	M	Í
6.	R	B	Z	O	Š	A	Z
7.	H	K	I	N	T	I	A
8.	Y	V	K	A	E	O	T
9.	V	Z	N	E	Á	R	S
10.	Ň	S	A	I	K	Z	.

zajac, písmo, hrady, chlieb, mnísi, obraz, kniha, kvety, záves, kňazi

2.3 Pracovný list – Tomášovský výhľad



1. Nájdi na fotkách 2 veľké rozdiely:



1.

2.

2. Nájdi slová v osemšmerovke a dozvieš sa chýbajúce slovo vo vete:

R	E	B	R	Í	K	N	K	A	B	R	H
O	K	O	L	I	E	J	O	T	N	O	O
K	O	N	Á	R	A	A	R	R	V	H	R
L	L	S	V	R	Ý	V	E	Á	K	Š	O
I	Ó	A	K	E	R	A	Ň	V	L	E	L
N	G	I	A	K	Ô	Ň	T	A	Y	I	E
A	I	E	A	V	O	S	Ž	V	L	L	Z
A	A	Š	M	N	T	E	E	E	A	O	E
A	J	Y	I	Š	R	I	I	I	K	D	C
K	A	M	Z	Í	K	T	T	E	L	Ú	E

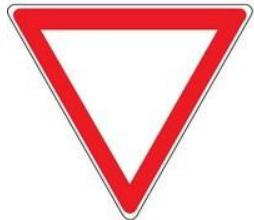
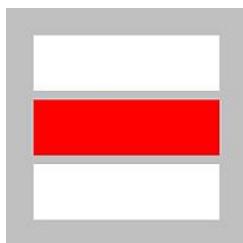
rokлина, rebrík, ak, zima, konár, ekológia, okolie, bonsai, lávka, kôň, tiesňava, výr, ker, koreň, tráva, kamzík, krt, myš, horolezec, hrb, úlet, roh, kly, údolie, tiež, kal

***Tomášovský výhľad je druhémiesto
Slovenského raja***

3. Označ správnu odpoveď: áno nie

- Tomášovský výhľad je najvyšší vrch Slovenského raja
- Tomášovský výhľad ponúka možnosti horolezcom
- Pod názvom „Tomášovský výhľad“ nájdeme jaskyňu vo Vysokých Tatrách
- V minulosti sa výhľad nazýval aj „Skala útočišťa“
- Z Tomášovského výhľadu je možné vidieť ústie Bieleho potoka

4. Zakrúžkuj, akými značkami sa dostaneš na Tomášovský výhľad:



5. Poskladaj si puzzle a zistíš, akým športom sa preslávil Tomášovský výhľad:



2.4 Pracovný list –

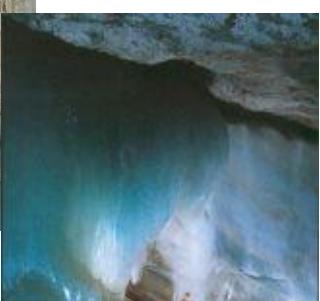
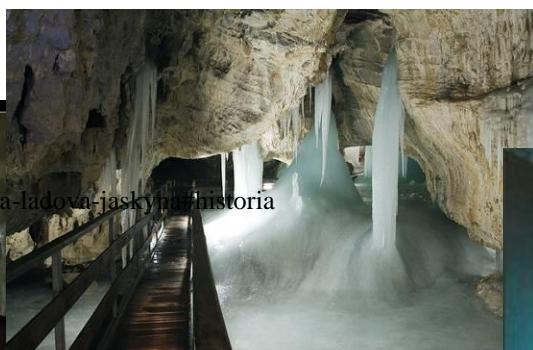
Dobšinská ľadová jaskyňa



Dobšinská ľadová jaskyňa patrí medzi najvýznamnejšie ľadové jaskyne na svete. Od roku 2000 je zaradená do svetového prírodného dedičstva **UNESCO**. Ľadová



výplň sa vyskytuje vo forme **podlahového ľadu**, **ľadopádov**, **ľadových stalagmitov** a **stípov**. Najväčšia hrúbka ľadu 26,5 m je vo Veľkej sieni. Plynulá **výmena ľadovej výplne** trvá údajne 1700 až 2000 rokov. Jaskyňa patrí medzi **najvýznamnejšie ľadové jaskyne na svete**.²



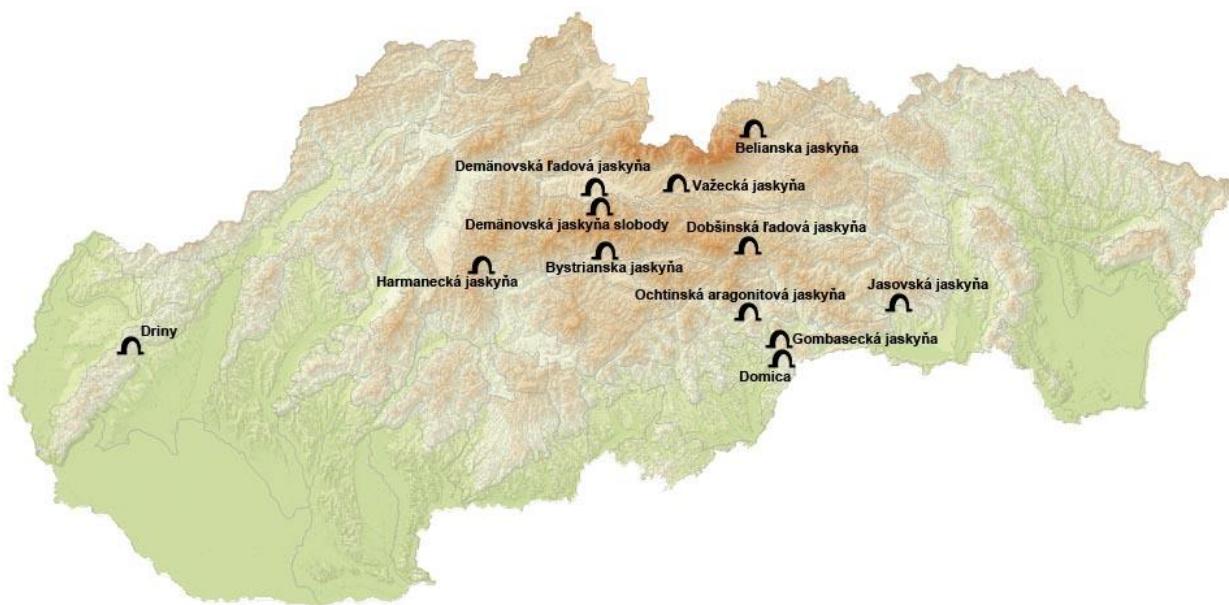
² <http://www.ssj.sk/sk/jaskyna/6-dobsinska-ladova-jaskyna-historia>



1. Zakrúžkuj veci, ktoré potrebuje jaskyniar pri práci:



2. Na mape sú zaznačené všetky sprístupnené jaskyne na Slovensku. Červenou farbičkou ozaznač, v ktorých si už bol.



3. Vyber správnu odpoveď a z písmena pri nej vytvor priezvisko známej osobnosti:

	áno	nie
✓ V Dobšinskej ľadovej jaskyni musíme prejsť 850 schodov	C	H
✓ DLJ je najmenšou jaskyňou na Slovensku	R	V
✓ V DLJ sa nachádza Kvapľová sieň	I	G
✓ DLJ je prvou elektricky osvetlenou jaskyňou	E	M
✓ Otvor do jaskyne sa nazýva „temná diera“	Z	L
✓ DLJ bola sprístupnená v 15. storočí	P	D
✓ Jaskyňa má aj nezaľadnenú časť	O	Y
✓ Ľadovec sa v nej obmení za 2300 rokov.	W	S
✓ DLJ patrí do zoznamu UNESCO	L	F
✓ V DLJ môžeme vidieť ľadopády	A	T
✓ DLJ patrí medzi najvýznamnejšie ľadové jaskyne na svete	V	N

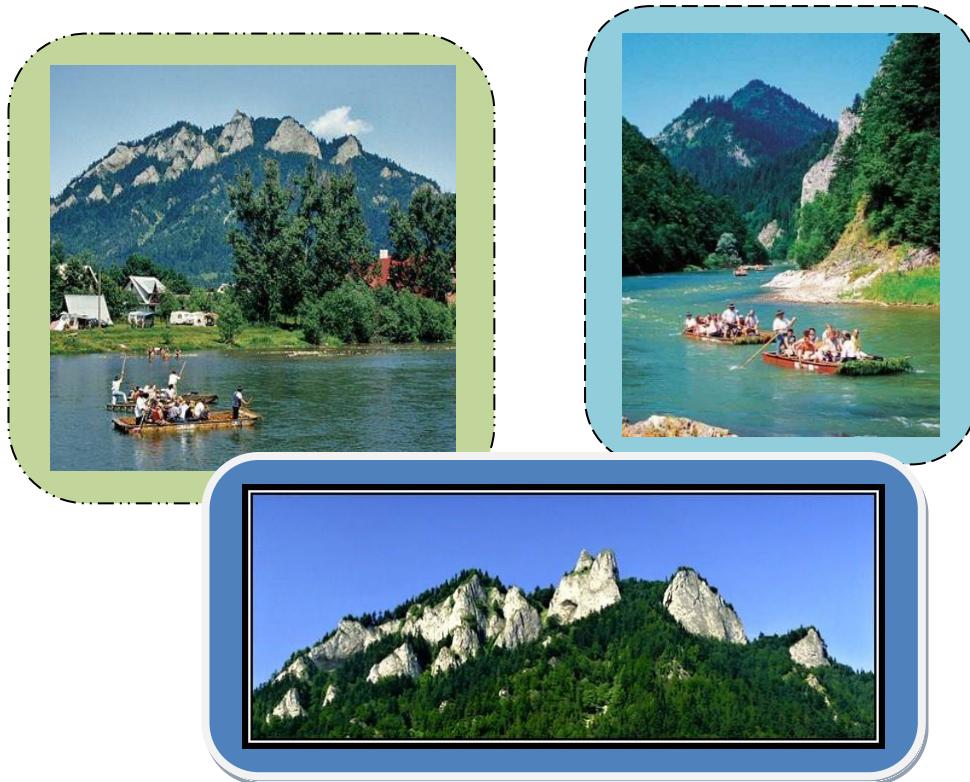
Dobšinskú ľadovú jaskyňu v minulosti navštívilo veľa známych osobností, napr. (tajnička)

3. Pracovný list – PIENAP

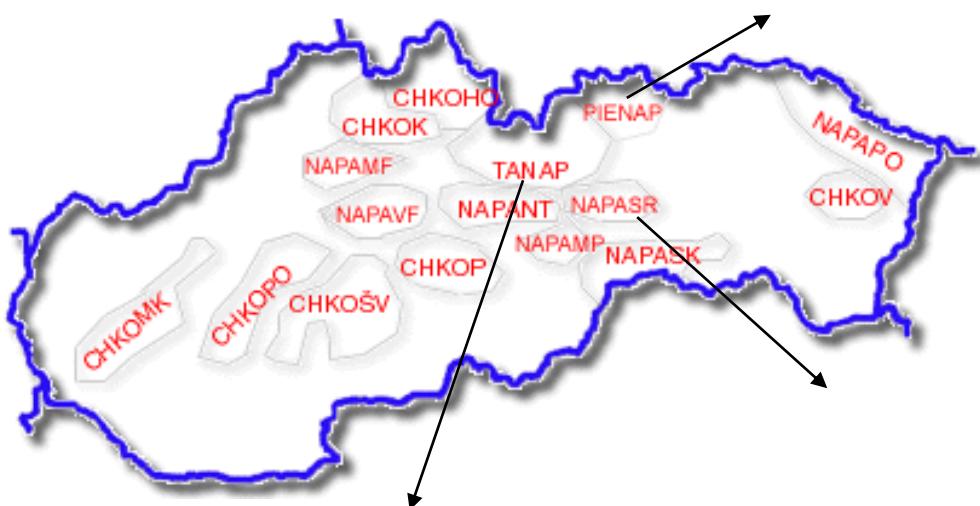


PIENAP – Pieninský národný park (Pieniny) - nachádza sa na území dvoch štátov, Slovenska a Poľska.

Jednou z najväčších turistických atrakcií sú splavy po rieках na drevených pltiach. Najmä **splav Dunajca** v nádhernej prírodnej scenérii Pieninského národného parku.

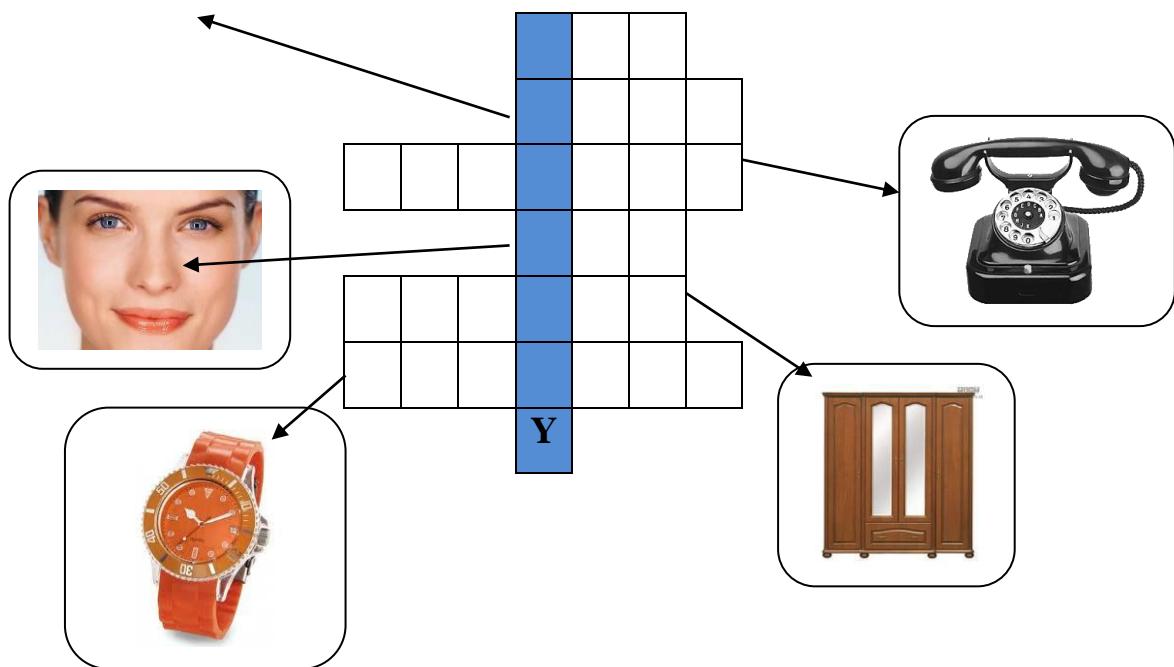


1. Dopíš názvy vybraných parkov podľa skratiek



2. Vyrieš tajničku a dozvieš sa skrátené meno PIENAPu.



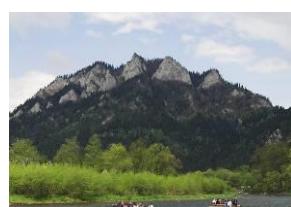


3. Prečítaj si pozorne text, doplň správne slová

Na území PIENAP-u bolo vyhlásených celkom **19 osobitne**
častií prírody. Medzi najznámejšie živočíchy Pienin patria:, diviak,
....., čajka striebリストá, pstruh potočný a iné. Rastlinstvo Pienin púta pozornosť
botanikov už viac ako 200 rokov.

Prvým známym zberateľom rastlín bol **fráter Cyprián**, kamaldulský mních, ktorý
časť svojho života prežil v Podľa starej legendy fráter Cyprián
skonštruoval, ktorý údajne sám vyskúšal. Po zoskoku z vrchu
..... doletel až na Morské oko. Inkvizícia pekelný stroj spálila na námestí v
Spišskej Belej a frátra doživotne uväznila.

(pomôcky: Červenom kláštore, chránených,



)

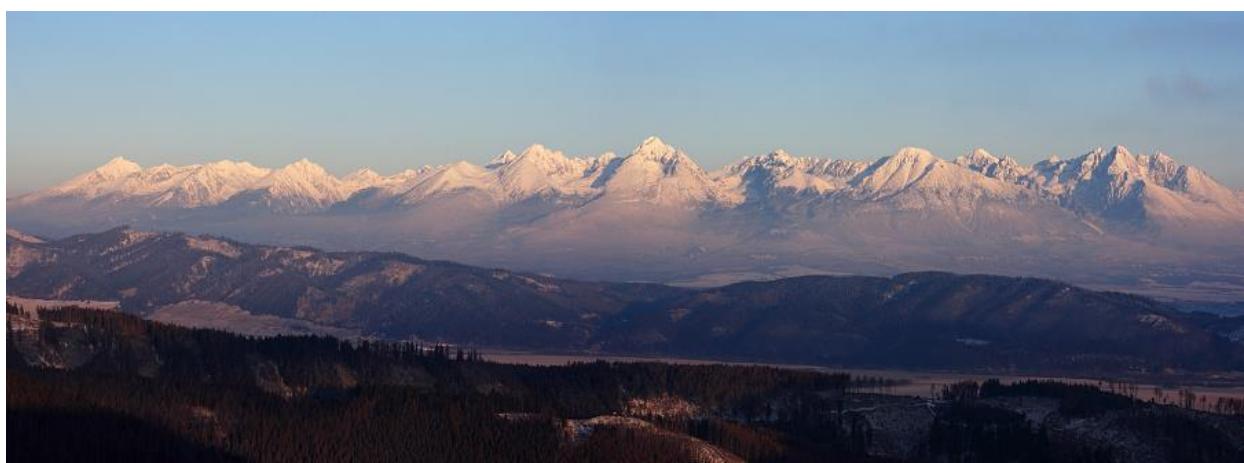
4. Pracovný list – Tatranský národný park



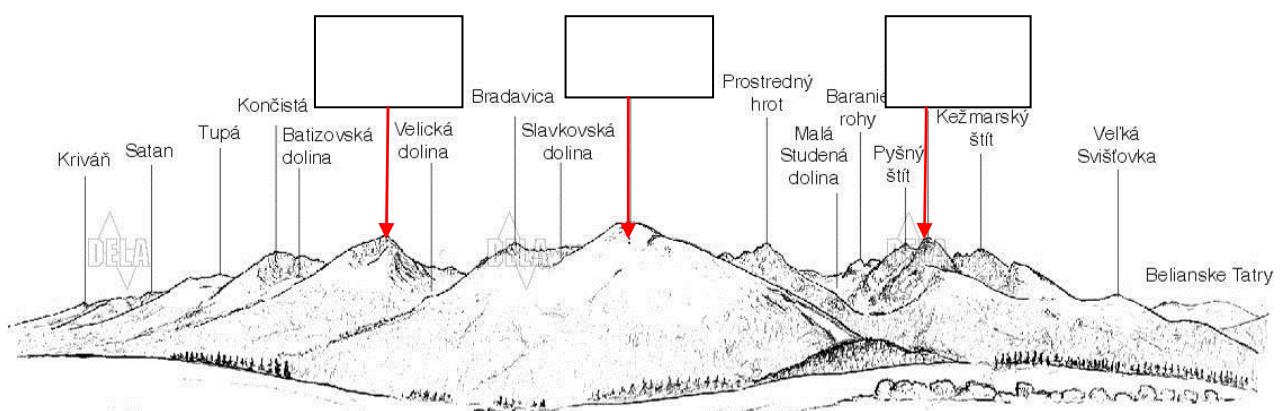
Úloha: Nájdi na internete výšky tatranských štítov a dopíš:

Najstarší národný park na Slovensku má od roku 1949 za cieľ ochranu prírody. Tatry sa delia na Vysoké, Západné a Belianske Tatry. Sú jedným z najchladnejších a najdaždivejších častí Slovenska. Nachádza sa tu najvyšší štít Slovenska, **Gerlachovský štít** (.....) a niektoré ďalšie: **Lomnický štít** (.....), **Kriváň** (.....), **Slavkovský štít** (.....), **Rysy** (.....).

Najjagavejšou ozdobou tatranských dolín sú horské jazerá - Najväčšie a najhlbšie pleso na slovenskom území Vysokých Tatier je Veľké Hincovo pleso. Neodmysliteľnou súčasťou tatranských dolín sú hučiace vodopády.



1. Poznáš Tatry? K označeným vrchom dopíš mená ☺



(pomôcky: Lomnický štít, Gerlachovský štít, Slavkovský štít)

2. Vymaľuj rám obrázkov:

- a) červenou farbičkou zvieratá, ktoré **žijú** vo Vysokých Tatrách
b) zelenou farbičkou zvieratá, ktoré **nežijú** vo Vysokých Tatrách

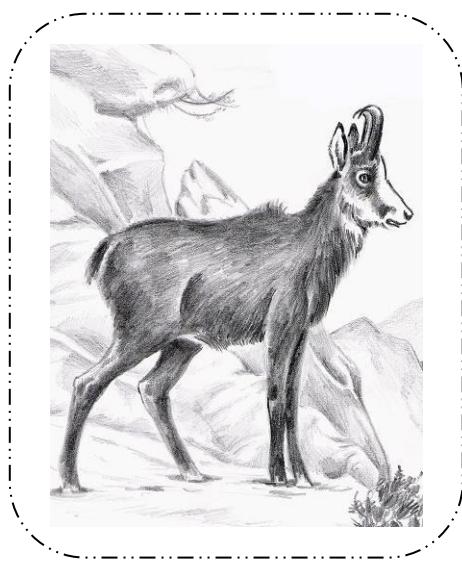


3. Označ správnu odpoveď:

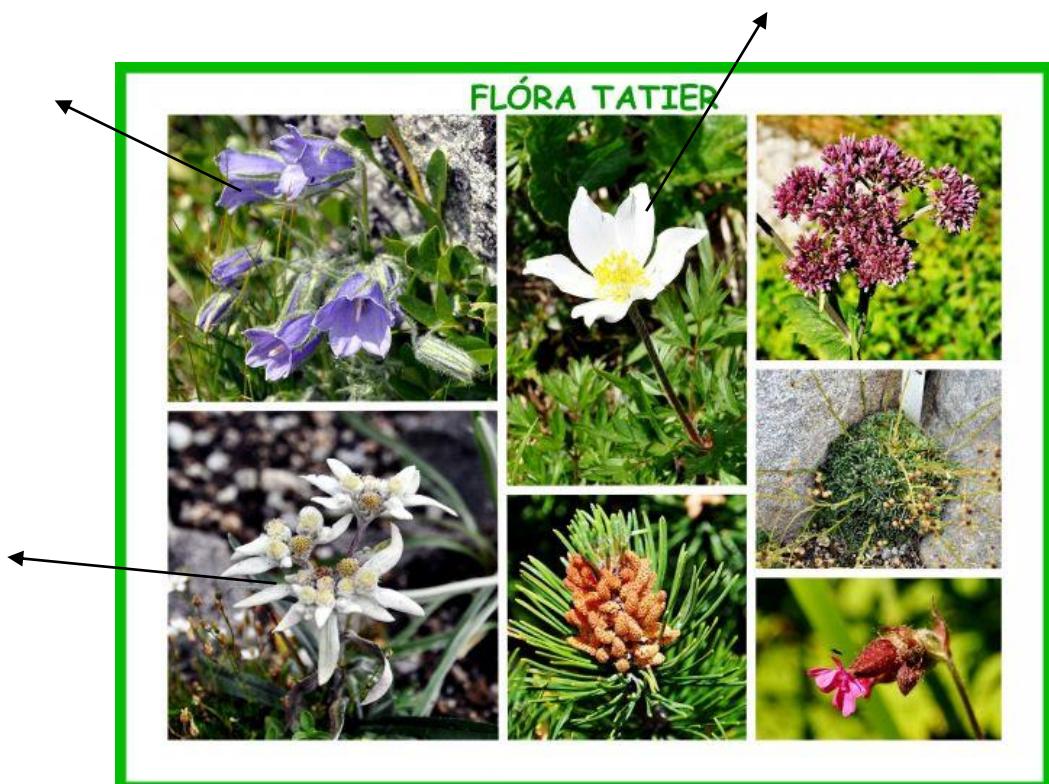
- | | áno | nie |
|---|-----|-----|
| ❖ TANAP je najmladší park na Slovensku | F | B |
| ❖ V TANAPe je mnoho chránených rastlín a živočíchov | E | C |
| ❖ Tatry sa delia na východné, západné a stredné | K | L |
| ❖ TANAP je zapísaný do UNESCO | I | U |
| ❖ Najvyšším vrchom Tatier je Lomnický štít | E | A |
| ❖ V Tatrách nájdeme observatórium aj meteorologickú stanicu | N | Z |
| ❖ V Tatrách je mnoho lyžiarskych stredísk | S | D |
| ❖ Tatry sú zdobené malými jazerami – plesami | K | F |
| ❖ TANAP je jeden z 15 národných parkov na Slovensku | Í | A |

Najznámejšou sprístupnenou jaskyňou Vysokých Tatier je jaskyňa.

4. Na obrázkoch sú symboly Tatier, pomenuj ich a vymaľuj:



5. K vybraným obrázkom dopíš názvy:



(pomôcky: plesnivec alpínsky, zvonček alpínsky, poniklec)

4.1 Pracovný list - Krásy Tatier

1. Ku krásnym tatranským miestam prirad' správny názov:



Štrbské pleso

observatórium na
Skalnatom plese

meteorologická stanica
na Lomnickom štítu

vodopády Studeného potoka



2. Naplánuj pre kamaráta zaujímavý výlet do Tatier a napíš, čo by si mu ukázal.

.....
.....
.....
.....
.....

3. Na interne zistí, kam by si sa v Tatrách dostal:



OZUBNICOVOU ŽELEZNICOU

Zo
do



POZEMNOU LANOVKOU

Zo
na



VISUTOU LANOVKOU

Z
na



ELEKTRIČKOU

Z
do

4. Prečítaj si povest' o Tatranskej Kikimore a odpovedz na otázky:



Tatranská Kikimora

(Slovenská báj)

V dávnoveku žili Tatry ľudským životom sťa obri. Rod tatranských obrov spravoval vraj praotec Tatran. Vychoval mocných a zdatných synov: medzi nimi vynikali – dobráčisko Kriváň, vrtký Satan, plecitý Mních, hrdý Lomničan, mohutný Ďumbier a mnoho väčších či menších junákov. A dcéry tatranského praočca vladára – tie boli krásavice nad krásavice. S úľubou sa každý za nimi obracal, keď si tak vykračovali belasými závojmi zaodeté, vlasy do čiernych vrkočov zapletené. No veru zo všetkých Tatranových dcér najpríťažlivejšia bola krásavica Hoľa.

A veru sa o ňu uchádzalo aj mnoho pytačov. Medzi nich sa priplietol aj syn ježibaby Kikimory. Na samom prostriedku čela mal jediné oko, aj to celé krvou podbehnuté. iba jeho mat', zlostná Kikimora, videla v ňom krásavca a zaumienila si, že musí dostať za nevestu krásnu Hoľu.

Hoľa si však zaumienila, že radšej umrie, akoby sa mala s takou ohavou zasnúbiť.

Kikimora sa na hrdú Hoľu hrozne napajedila a hromžila, preklínala celú tatranskú rodinu. Prisahala pomstu. Na pomoc si zavolala skalných, hôrnych i podzemných duchov, aby rodinu spoločne zničili.

Svitlo ráno a rozlialo celé snopy bielorúžového slnečného svetla. No mäkký jas o chvíľu ustúpil zlovestným oblakom, z čiernych mračien sa ozvalo zlostné mrmlanie. Zlé podzemné sily sa rozhýbali a nastalo zemetrasenie. Ozývalo sa ohlušujúce dunenie a hrmenie, zem sa roztvorila, vrchy sa začali kolísat', braliská pukali a zúrivá povíchríca zdrúzgala celé lesy.

Na najvyššom končiari stála Kikimora a na pokrvenstvo tatranského kráľa ozrutné balvany metala.

I veru nie div, že čo slabší a bojazlivejší synovia i dcéry tatranského kráľa sa pre ježibabou Kikimorou v zmätku rozutekali., kde ktorý stihol. Ďumbier so štíhlou Hoľou leteli na nížinu, a kým sa zachraňovali, Kikimoru a jej spojencov hrdinským odporom zadržal Kriváň.

No len čo Kikimora zbadala, že jej pekná Hoľa unikla, hroznou kliatbou zakliala rodinu tatranského kráľa. a vraj len čo posledné slovo kamennej kliatby doznelo, synovia a dcéry kráľove na mieste ustrnuli, do nedobytnej výšavy vyrástli a skameneli. Telá im kamenný odev zahalil.

Iba čisté slzy žiaľu, tie im nevyschli a živým prúdom stekali po vyschnutých chrbotoch skamenených obrov sa ako vodopády rútili nadol, v údoliach sa spájali a ako Biely Váh a Poprad stekali do nížin. Na takých miestach, kde na prekážku natrafili, v samom srdci horských štítov stvorili morské oká.

Aj Nízke Tatry sa do temravých lesov zaodeli a s nimi vedno ronila slzy aj krásavica Hoľa. Z prúdu jej slz sa zrodil Čierny Váh. A kamennú krásavicu si náš ľud pomenoval – Kráľova Hoľa.

❖ **prerozprávaj príbeh**

❖ **podčiarkni mená obrov a vypíš ich**

.....
.....

❖ **ku každému obrovi prirad' meno tatranského štítu:**

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

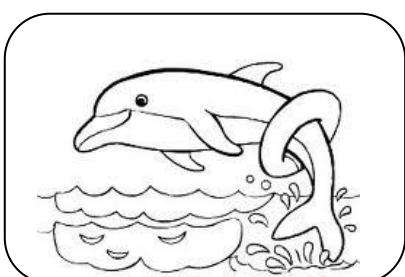


4.2 Pracovný list – Belianska jaskyňa

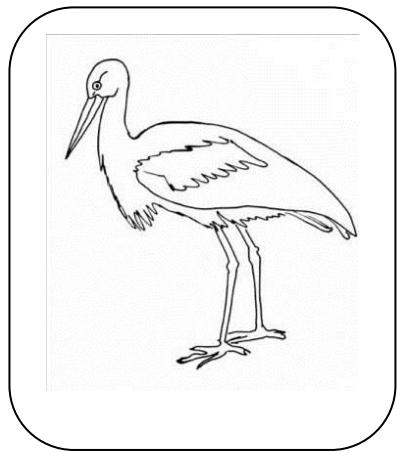
Predné časti **Belianskej jaskyne** poznali zlatokopí už v prvej polovici 18. storočia, o čom svedčia uhlom písané náписy. Na dlhé roky však ostala jaskyňa utajená. Belianska jaskyňa sa sprístupnila už 6. júla 1882 v úseku po Palmovú sieň, dolným vchodom od roku 1883. Elektricky osvetlená je jaskyňa už od 29. novembra 1896.



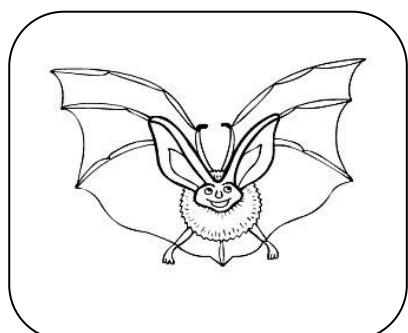
1. Zakrúžkuj živočícha, ktorý žije v jaskyni. Vymaľuj zvieratká, ktoré poznáš a pomenuj ich:



.....



.....



.....

5. Poskladaj puzzle a napíš, čo je na obrázku:



.....

5. Pracovný list – Národný park Nízke Tatry

Národný park Nízke Tatry (skr. NAPANT) je národný park na strednom Slovensku medzi údoliami riek Váh a Hron. Je to rozlohou najväčší národný park na Slovensku.



Rozkladá sa na území banskobystrického (okres Banská Bystrica a Brezno), žilinského (okres Ružomberok a Liptovský Mikuláš) a prešovského kraja (okres Poprad). Park bol založený v roku 1978. Najvyšší vrch je Ďumbier 2 043 m n. m. Pod vrchom Kráľova hoľa pramenia štyri slovenské rieky, Váh, Hron, Hnilec a Hornád.



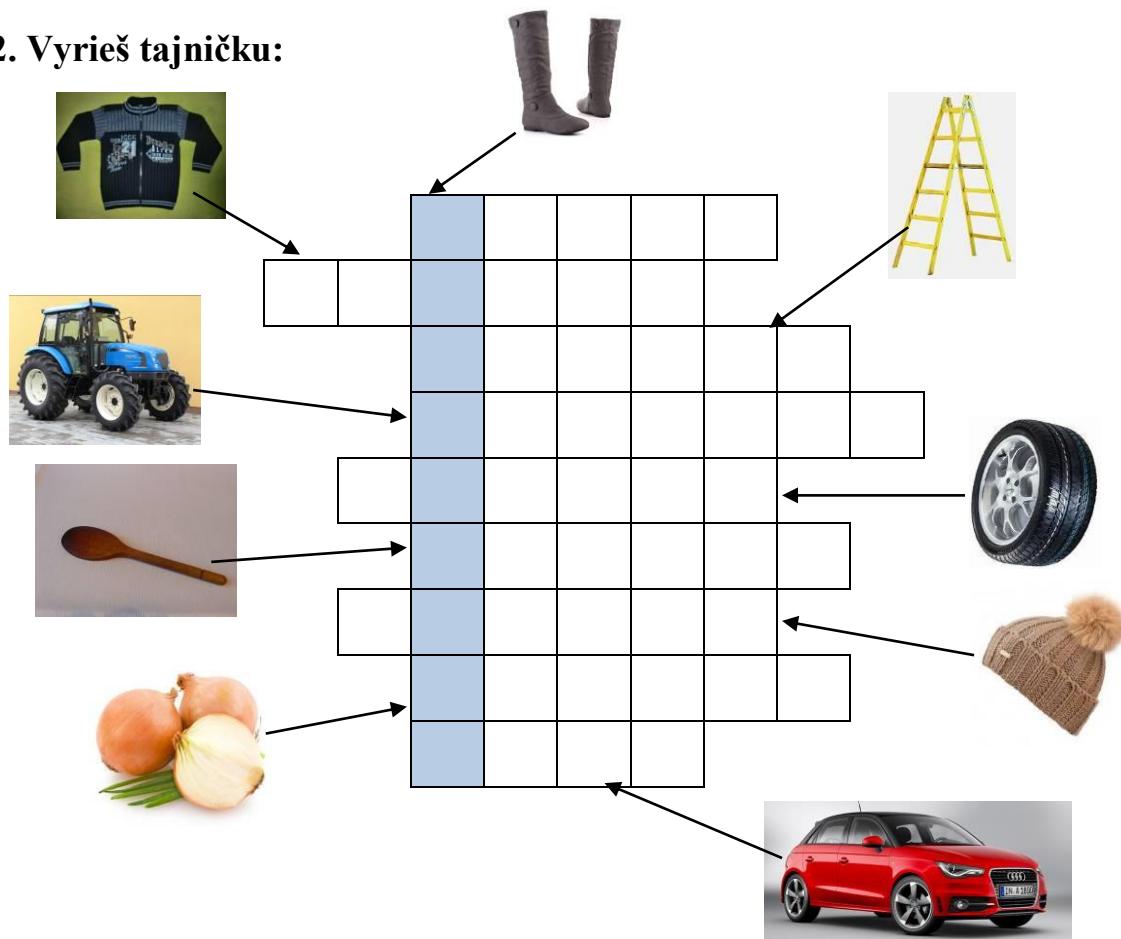
1. Doplň podľa významu:

Pohorie Nízke Tatry sa tiahne v dĺžke 80 km smerom zo západu na východ medzi malebnými údoliami Najvyššie vrcholy , Chopok a sú jedinečnými výhľadňami na pohoria a údolia Slovenska. Nízke Tatry sú po Vysokých Tatrách druhým najnavštevovanejším pohorím Slovenska. Vo východnej časti jestvujú ešte ozajstné pralesy, kde žije hodne zveri, medzi nimi aj

Oblast' Nízkych Tatier poskytuje možnosti návštevy jaskyň (Bystrianska jaskyňa, Demänovská ľadová jaskyňa, Demänovská jaskyňa slobody, Jaskyňa mŕtvych netopierov,). V roku 1978 boli Nízke Tatry vyhlásené za národný park -

(pomôcky: NAPANT, Kráľova hoľa, Važecká jaskyňa, Ďumbier, medvede, Váhu a Hrona,)

2. Vyrieš tajničku:



..... je najvyššie položeným sedlom Slovenska, ktorým prechádza cesta I. triedy. V súčasnosti je rekreačným strediskom zimnej aj letnej turistiky.

3. Písmeno správnej odpovede zapíš do tabuľky:

áno	nie
-----	-----

- | | | |
|--|---|---|
| ➤ Národný park Nízke Tatry má skratku TANAP | R | Ď |
| ➤ V NAPANTe nájdeme Dobšinskú ľadovú jaskyňu | O | U |
| ➤ NAPANT je pohorie medzi údoliami riek Váh a Hron | M | S |
| ➤ Najvyšší vrch má 560 m | T | B |
| ➤ Nízke Tatry sú najvyšším pohorím na Slovensku | P | I |
| ➤ Je ideálnym miestom na turistiku | E | C |
| ➤ NAPANT je pomenovanie sopky | H | R |

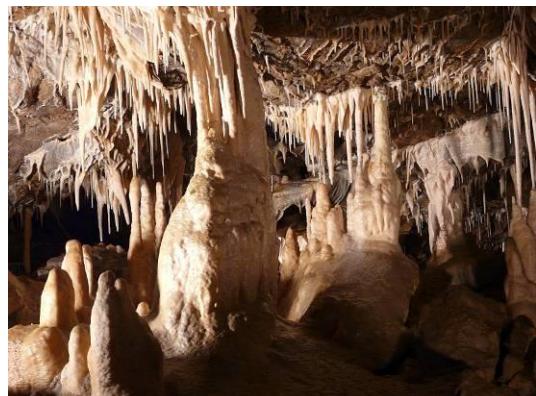
Najvyšším vrchom NAPANTu je

--	--	--	--	--	--



5.1 Pracovný list – Važecká jaskyňa

Važecká jaskyňa je jedna z najznámejších jaskýň na severnom Slovensku. Hoci dĺžkou patrí medzi kratšie sprístupnené jaskyne, známa je výskytom bohatej kvapľovej výzdoby, pozoruhodnými nálezmi kostí jaskynných medveďov.



1. Dopíš vynechané slová v texte:

Jaskyňa bola v roku vyhlásená za chránený výtvor a nachádza sa na západnom okraji obce..... Vytvorená je z modrosivých stredného triasu. Jaskyňa pozostáva z horizontálne sa tiahnúcich chodieb a siení vytvorených bočnou eróziou riečky Dôkazom toho sú riečne nánosy žulových štrkov. Vrchné nánosy tvoria vápencové a dolomitické štrky pokryté hlinou, v ktorých sa našli zvyšky kostí jaskynného Jaskyňu bohatu zdobia kvapľové útvary - čisto biele a stále živé stalaktity, stalagmity i stalagnáty, pozoruhodné sú aj Korálové jazierka a nástenné.....

(pomôcky: Biely Váh, medved'a, Važec, vápencov, prírodný, vodopády, 1972)

2. Vyrieš tajničku a dozvieš sa meno jaskyne, o ktorej sa hovorí v 1. úlohe ☺

Č	E	R	T	O	V	I	C	A
Í	L	A	L	I	A	N	I	V
S	E	D	L	O	A	D	C	Ž
E	L	O	E	N	O	I	A	K
L	O	S	E	L	P	Á	V	Í
N	P	L	Ť	P	A	N	E	R
Í	C	A	K	E	S	Á	C	B
K	A	V	Ý	R	O	U	M	E
E	C	I	Š	O	K	S	I	R

nájdi slová:

Čertovica, číselník, výr, sedlo, Radoslav, ľalia, pleso, pole, cicavec, indián, plť, plno, opasok, páv, rebrík, Košice, Emu, pero, risk, vak

----- JASKYŇA -----

3. Odpovedz na otázky a doplň správne číslo:

A. Jaskyniar je človek, ktorý:
3) zbiera vykopávky
1) skúma jaskyne

B. Na Spiši sú:
9) 3 sprístupnené jaskyne
5) 4 sprístupnené jaskyne

C. V jaskyniach žili:
8) pavúky, netopiere, medvede
5) lastovičky, jelene, pávy

D. Môžeme navštíviť všetky jaskyne na Slovensku?
6) áno
4) nie

Važecká jaskyňa bola sprístupnená pre verejnosť v roku

A B C D

--	--	--	--

6. Pracovný list –Prírodné NAJ... Spiša

 **Najväčšia ľadová jaskyňa na Slovensku a jedna z najväčších v Európe –**

Ľadová jaskyňa. Nachádza sa v spišsko-gemerskom kraji. Svojím charakterom zaľadnenia patrí medzi najvýznamnejšie jaskyne na svete. V roku 1882 sa stala prvou elektricky osvetlenou jaskyňou v Uhorsku.



Úloha prešmyčky. Zoradť správne slabiky slov a do štvorčeka dopíš písmeno podľa pokynov.

R A D I E 1. písmeno _____

L O O B H A 4. písmeno _____

L I B A K O 5. písmeno _____

K A Š Í P 1. písmeno _____

R I S I H K O 4. písmeno _____

K A N O Ž P O 3. písmeno _____

K O S L N 1. písmeno _____

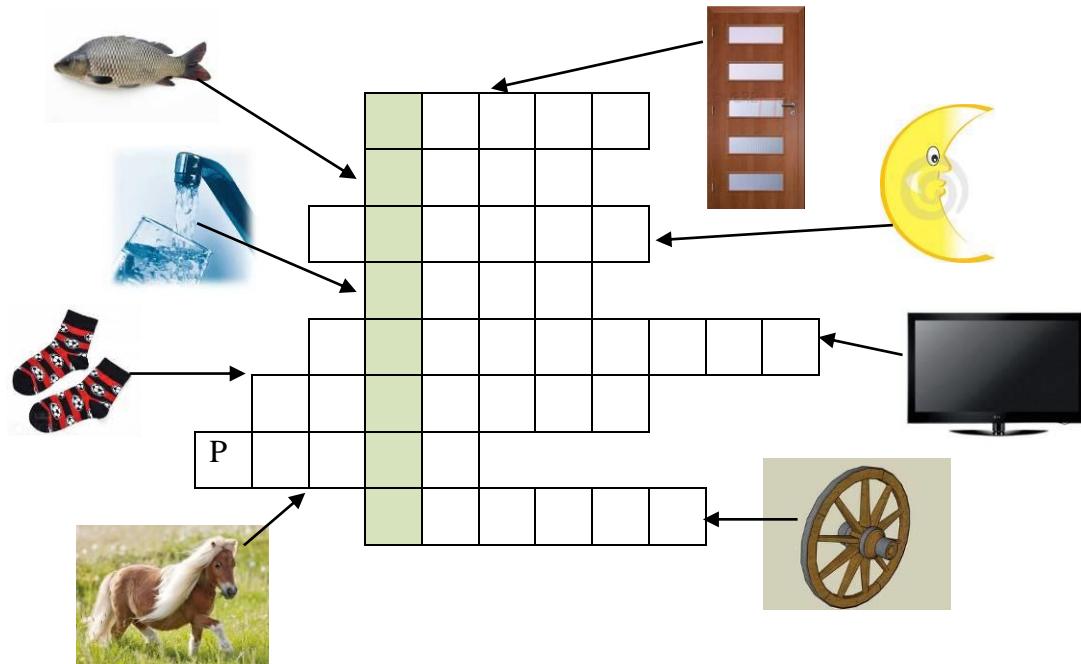
R I K U C A K U 3. písmeno _____

D A N Á L A 2. písmeno _____

 **Najväčší travertínový útvar na Slovensku –, sa nachádza južne od Spišského hradu, v nadmorskej výške 609 m a toto chránené územie zaberá rozlohu približne 40 ha. Návštěvníci tu nájdú skalné mesto, množstvo jaskyň a jaskynných dier, či travertínových kôp.**



Úloha tajnička: Vyrieš tajničku a dozvieš sa meno travertínového útvaru na Spiši:



 **Najvyššie položené miesto na Slovensku – štít vo Vysokých Tatrách, s výškou 2655 m n. m.**



Úloha šest'smerovka: nájdi slová, z neprečiarknutých písmen vytvor meno tatranského štítu

T	A	T	R	Y	K
R	Ó	D	E	O	A
A	G	R	E	R	M
V	R	E	C	E	Z
E	R	V	Í	N	Í
R	L	I	A	CH	K
T	Ó	N	O	O	V
Í	S	A	Č	K	Ý
N	Ť	Š	I	V	S

slová: Tatry, travertín, Tóno, drevina, kamzík, ródeo, vrece, Ervíni, oči, svišť'

 **Najvyššie položená botanická záhrada v Európe – na štíte**
vo výške 2 634 m nad morom. Návštěvníci tu majú možnosť vidieť 22 druhov rastlín na terasovitom chodníku.



A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R

S	T	U	V	Z	X	Y



.....

 **Najväčšie i najhlbšie jazero v SR – Veľké Hincovo pleso** vo Vysokých Tatrách (plocha 20,1 ha, hĺbka 53 m).





Najväčší prírodný park na Slovensku – **Národný park** , má rozlohu 728 km² a jeho ochranné pásmo 1102 km², sa nachádza na strednom Slovensku.



Ďumbier

Úloha „áno nie“. Označ správnu odpoveď a písmeno zapíš do tajničky. Dozvieš sa názov najväčšieho národného parku na Slovensku.

	áno	nie
❖ V Tatrách žijú ľadové medvede	P	N
❖ Tatry sa delia na severné a východné	O	Í
❖ Na Slovensku máme 9 národných parkov	Z	R
❖ Cez PIENAP preteká Dunajec	K	Y
❖ Najvyšším vrchom Belianskych Tatier je Kriváň	J	E
❖ Skalu útočišťa nájdeme na Kláštorisku	T	Q
❖ V jaskyniach môžeme nájsť iba ľadové kvaple	R	A
❖ V prírode nám smer ukazujú dopravné značky	Z	T
❖ Horolezci môžu liezť aj na Tomášovský výhľad	R	L
❖ V prírode hádzeme odpadky na zem	W	Y

— — — — — — — —

Zdroje:

- <http://www.slovensky raj.sk/?objekt&oid=279&eid=&PHPSESSID= bns8vebq5tp0a3coln16r58lv4>
- <http://www.dh-98.estranky.sk/fotoalbum/vtaky/jgfjhhfgh/papagaj-ara-133225.jpeg.html>
- <http://diplomy.artega.cz/index.php?dip=0001>
- <http://www.podlesok.sk/turistika>
- <http://www.sopsr.sk/index.php?page=posobnost&id=9>
- http://sk.wikipedia.org/wiki/S%C3%BAbor:Slovensk%C3%BD_r%C3%A1%C5%88_mapa.svg
- <http://www.vysoketatry.com/tanap/tanap.html>
- <http://www.jojo.sk/deti/clanok/stopovanie-zvierat>
- <http://www.geocaching.sk/geocache-detail.php?id=1105008&decrypt=y>
- http://en.wikipedia.org/wiki/File:Slovensky_raj_logo.gif
- http://www.slovensky-raj.sk/?foto_nahlad&page=14&eid=&PHPSESSID=geptn7d65rshhrqii4f49jlvm4
- <http://www.climb.sk/image.php?action=show&id=2767&crag=270>
- <http://foxy-fox.blog.cz/0908/kresba-jelena>
- <http://cestovanie.pravda.sk/ostatne/clanok/4878-klastorisko-to-je-dovolenka-v-stredoveku/>
- http://www.letanovce.eu/v2/index.php/sk/2011-11-07-10-23-04/klastorisko/kartuziansky_klastor/31-klastorisko/80-rehola-kartuzianov
- <http://www.galeriaslovakia.sk/detail.php?idfoto=4357>
- <http://www.sazp.sk/slovak/periodika/enviromagazin/enviro2001/enviro2/dobsinska.html>
- <http://www.ubytovanieslovenskyraj.sk/slovensky-raj.html>
- <http://slovakia.travel/pieninsky-narodny-park>
- http://www.voltek.cz/poklady/slovensko/slovensko_narodni-parky.htm
- <http://www.cas.sk/clanok/160677/zahadny-slovensky-mnich-cyprian-naozaj-vedel-lietat.html>
- http://sk.wikipedia.org/wiki/Jele%C5%88_americk%C3%BD
- <http://www.fototatry.sk/foto-vysoke-tatry-panorama/115/kluc/panorama/>
- <http://www.fotozona.sk/album/photo.php?id=238>
- <http://www.alinka.sk/wp-content/uploads/dlhy.jpg>
- <http://www.zelpage.cz/atlasloko.php?id=405&lang=sk>
- http://trajfly1.wz.cz/foto/Jine_Mesta/Vysoke_Tatry/pleso04.jpg
- <http://www.dubiel.cz/PDF/svist.pdf>
- <http://rytiri-nebes.cz/wp-content/gallery/zvirata/zvirata-kamzik.png>

- <http://www.privat-tatry.com/sk/jaskyne-v-tatrach>
- <http://slovenskaves.info/o-regione/jaskyne/>
- <http://rexik.zoznam.sk/omalovanky/strana/186/>
- Literárna výchova pre 6. roč. ZŠ, TATRANSKÁ KIKIMORA (Slovenská báj), str. 73 – 75
- <http://www.nizketatry.sk/>
- <http://www.ssj.sk/sk/jaskyna/13-vazecka-jaskyna#fotogaleria>
- http://hiking.sk/hk/ga/34193/nizke_tatry-vazecka_jaskyna.html
- http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Va%C5%BEeck%C3%A1_jasky%C5%88a_7.JPG
- <http://www.mapysr.sk/atracia/vazecka-jaskyna/>
- http://www.sacr.sk/fileadmin/user_upload/Slovensko/Naj/Naj_na_Slovensku.pdf
- <http://www.panoramio.com/photo/52342176>
- <http://www.lovuzdar.sk/foto-113181/spis-drevenik-v-pozadi-spissky-hrad>
- <http://flog.pravda.sk/ykafoto.flog?foto=44403>